

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

7. července 2016*

„Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Článek 34 bod 2 — Žalovaný, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno — Uznávání a výkon rozhodnutí — Důvody pro zamítnutí — Absence včasného doručení návrhu na zahájení řízení žalobci, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno — Pojem ‚opravný prostředek‘ — Žádost o prominutí zmeškání lhůty — Nařízení (ES) č. 1393/2007 — Článek 19 odst. 4 — Doručování soudních a mimosoudních písemností — Lhůta, v níž je žádost o prominutí zmeškání lhůty přípustná“

Ve věci C-70/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko) ze dne 27. listopadu 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 17. února 2015, v řízení

Emmanuel Lebek

proti

Januszi Dominovi,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, C. Toader (zpravodajka), A. Rosas, A. Prechal a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,
- za německou vládu T. Henzem a J. Kemper, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu M. J. García-Valdecasas Dorrego, jako zmocněnkyní,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a R. Chambel Margarido, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. Owsiany-Hornung a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: polština.

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 7. dubna 2016,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 34 bodu 2 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42; dále jen „nařízení Brusel I“) a čl. 19 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. 2007, L 324, s. 79).
- 2 Projednávaná žádost byla předložena v rámci sporu mezi Emmanuelem Lebekem a Januszem Dominem ve věci uznání vykonatelnosti rozsudku vydaného francouzským soudem v Polsku.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení Brusel I

- 3 Body 2, 6 a 16 až 18 nařízení Brusel I stanoví:

„2) Určité rozdíly mezi vnitrostátními pravidly pro určení příslušnosti a pro uznávání rozhodnutí ztěžují řádné fungování vnitřního trhu. Je třeba přijmout předpisy, které umožní sjednotit pravidla pro určení příslušnosti v občanských a obchodních věcech v mezinárodním ohledu a zjednodušit formality s ohledem na rychlé a jednoduché uznávání a výkon rozhodnutí členskými státy, pro které je toto nařízení závazné.

[...]

- 6) Za účelem dosažení volného pohybu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech je nezbytné a vhodné, aby se pravidla upravující příslušnost a uznání a výkon rozhodnutí řídila právním nástrojem Společenství, který by byl závazný a přímo použitelný.

[...]

- 16) Vzájemná důvěra ve výkon spravedlnosti v rámci Společenství umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla bez dalšího uznávána bez potřeby jakéhokoli dalšího řízení, kromě sporných případů.

- 17) Na základě stejné zásady vzájemné důvěry musí být postup pro výkon rozhodnutí vydaného v jednom členském státě v jiném členském státě účinný a rychlý. K tomuto účelu by mělo být prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydáno v zásadě bez dalšího po zcela formální kontrole předložených písemností, aniž by měl soud možnost vznést bez návrhu jakékoli důvody pro nevykonání soudního rozhodnutí ve smyslu tohoto nařízení.

18) Nicméně s ohledem na právo odpůrce se odpůrce může v řízení, v němž bude poskytnuta možnost vyjádření oběma stranám, domáhat zrušení prohlášení vykonatelnosti, pokud se domnívá, že existuje jeden z důvodů pro nevykonání rozhodnutí. Podat opravný prostředky by měl mít možnost rovněž navrhovatel, pokud byl zamítnut jeho návrh na vydání prohlášení vykonatelnosti.“

4 Článek 26 odst. 1 a 2 nařízení Brusel I stanoví:

„1. Pokud se žalovaný, který má bydliště na území jednoho členského státu a je žalován před soudem jiného členského státu, k tomuto soudu nedostaví, prohlásí soud bez návrhu, že není příslušný, nevyplyvá-li jeho příslušnost z tohoto nařízení.

2. Soud řízení přeruší do té doby, než bude prokázáno, že žalovaný mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, nebo že k tomu byly učiněny veškeré nezbytné kroky.“

5 Podle čl. 26 odst. 3 nařízení Brusel I se místo čl. 26 odst. 2 tohoto nařízení použije článek 19 nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 ze dne 29. května 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (Úř. věst. 2000, L 160, s. 37; Zvl. vyd. 19/04, s. 42), má-li být návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost zaslán z jednoho členského státu do druhého na základě nařízení č. 1348/2000.

6 Podle čl. 33 odst. 1 nařízení Brusel I „[r]ozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení“.

7 Článek 34 bod 2 uvedeného nařízení stanoví, že se rozhodnutí neuznává, „jestliže žalovanému, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu obhajoby, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl příležitost“.

8 Článek 35 uvedeného nařízení zní:

„1. Rozhodnutí se rovněž neuznává, pokud je v rozporu s oddílem 3, 4 nebo 6 kapitoly II nebo jedná-li se o případ uvedený v článku 72.

2. Při posuzování toho, zda je dána příslušnost uvedená v předchozím odstavci, je dožádaný soud nebo orgán vázán skutkovými zjištěními, na nichž soud členského státu původu založil svou příslušnost.

3. Aniž je dotčen odstavec 1, nesmí být příslušnost soudu členského státu původu přezkoumávána. Hledisko veřejného pořádku uvedené v čl. 34 bodě 1) nelze uplatnit v případě pravidel pro určení příslušnosti.“

9 Článek 38 odst. 1 nařízení Brusel I stanoví:

„Rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je v tomto státě vykonatelné, bude vykonáno v jiném členském státě poté, co zde bylo na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášeno za vykonatelné.“

10 Článek 45 tohoto nařízení stanoví:

„1. Soud, u něhož byl opravný prostředek podle článku 43 nebo článku 44 podán, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí pouze na základě důvodů uvedených v člácích 34 a 35. Soud vydá neprodleně rozhodnutí.

2. Cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“

Nařízení č. 1393/2007

11 Body 6, 7 a 12 odůvodnění nařízení č. 1393/2007 uvádějí:

„6) Účinnost a rychlost soudního řízení v občanských věcech vyžaduje, aby zasílání soudních a mimosoudních písemností mezi místními orgány určenými členskými státy probíhalo přímo a rychle. Členské státy však mohou vyjádřit svůj záměr určit pouze jeden odesílající nebo přijímající subjekt, nebo subjekt, který bude po dobu pěti let vykonávat obě funkce. Toto určení však může být každých pět let obnovováno.

7) Rychlost zasílání vyžaduje využívání veškerých vhodných prostředků, které zajistí, že budou dodrženy určité podmínky týkající se čitelnosti a spolehlivosti obdržené písemnosti. Bezpečnost zasílání vyžaduje, aby byl k doručované písemnosti přiložen jednotný formulář vyplněný v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení nebo v jiném jazyce, který dožádaný členský stát označí za přijatelný.

[...]

12) Přijímající subjekt vyrozumí písemnou formou s použitím jednotného formuláře adresáta o tom, že může odmítnout přijmout písemnost určenou k doručení, a to v okamžiku, kdy mu je doručena, anebo odesláním písemnosti zpět přijímající agentuře ve lhůtě jednoho týdne, pokud není v jazyce, kterému rozumí, nebo v některém z úředních jazyků místa doručení. Toto pravidlo se uplatní i při následném doručování, poté, co již adresát využil svého práva odmítnout přijetí písemnosti. Tato pravidla pro odmítnutí přijetí písemnosti se uplatní i při doručení úředníky diplomatických nebo konzulárních misí, prostřednictvím pošty a anebo při přímém doručení. Mělo by být stanoveno, že lze doručení písemnosti nahradit doručením adresátovi překladu písemnosti.“

12 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„1. Toto nařízení se použije na občanské a obchodní věci, kdy musí být soudní nebo mimosoudní písemnost zaslána z jednoho členského státu do druhého za účelem doručení v druhém členském státě. Zejména nebude rozšířeno na záležitosti příjmů, cel nebo správy nebo na odpovědnost státu za jednání či opomenutí při výkonu státní moci („*acta iure imperii*“).

2. Toto nařízení se nepoužije, pokud není známa adresa osoby, jíž má být písemnost doručena.

[...]“

13 Článek 19 odst. 4 uvedeného nařízení stanoví:

„Pokud mělo být do jiného členského státu za účelem doručení zasláno soudní předvolání nebo obdobná písemnost podle tohoto nařízení a bylo vydáno rozhodnutí proti žalované straně, která se nedostavila, je soudce oprávněn prominout žalovanému zmeškání lhůty pro podání opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí, pokud jsou splněny tyto podmínky:

a) žalovaná strana se bez vlastního zavinění nedozvěděla o písemnosti v dostatečném předstihu, aby se mohla obhajovat, nebo se nedozvěděla o rozhodnutí v dostatečném předstihu, aby mohla podat opravný prostředek, a

b) žalovaná strana se zjevně hájí ve věci samé.

Žádost o prominutí zmeškání lhůty může být podána pouze v přiměřené lhůtě od okamžiku, kdy se žalovaný o rozhodnutí dozví.

Každý členský stát může v souladu s čl. 23 odst. 1 sdělit, že žádosti nebude vyhověno, pokud je podána po uplynutí lhůty stanovené v tomto sdělení, která však v žádném případě není kratší než jeden rok ode dne vynesení rozhodnutí.“

- 14 Podle čl. 23 odst. 1 nařízení č. 1393/2007 „[č]lenské státy Komisi sdělí informace uvedené v člancích 2, 3, 4, 10, 11, 13, 15 a 19. [...]“
- 15 Francouzská republika v souladu s uvedeným čl. 23 odst. 1 ve svém sdělení uvedla, že lhůta pro případnou žádost žalovaného o prominutí zmeškání lhůty, je stanovena na jeden rok od vynesení rozhodnutí.

Francouzské právo

- 16 Článek 540 občanského soudního řádu (code de procédure civile), ve znění nařízení č. 2011-1043 ze dne 1. září 2011 o zajišťovacích opatřeních přijatých po zahájení řízení o nástupnictví a o řízení o předběžných opatřeních (décret no 2011-1043, du 1er septembre 2011, relatif aux mesures conservatoires prises après l'ouverture d'une succession et à la procédure en la forme des référés), (JORF ze dne 2. září 2011, s. 14884, dále jen „CPC“), stanoví:

„Pokud byl rozsudek vydán v nepřítomnosti nebo pokud je považován za kontradiktorní, může soud žalovanému prominout zmeškání lhůty, pokud žalovaný bez svého zavinění nebyl o rozhodnutí včas informován, aby mohl podat opravný prostředek, nebo pokud nebyl schopen jednat.

Žádost o prominutí zmeškání lhůty se podává předsedovi soudu příslušného pro rozhodování o námitce nebo odvolání. Předseda o žádosti rozhodne jako o návrhu na vydání předběžného opatření.

Žádost je přípustná do uplynutí dvou měsíců po doručení prvního aktu osobě, případně po prvním prováděcím opatření, jehož důsledkem je obstarání celého majetku dlužníka či jeho části.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 17 V rámci prvního řízení vedeného před příslušnými polskými soudy požádal E. Lebek o uznání a výkon rozsudku vydaného Tribunal de Grande Instance de Paris (městský soud v Paříži) (Francie) dne 8. dubna 2010, kterým bylo J. Dominovi uloženo, aby mu platil výživné ve výši 300 eur měsíčně.
- 18 Podle předkládacího rozhodnutí nebyl návrh na zahájení řízení podaný k Tribunal de Grande Instance de Paris žalovanému, J. Dominovi, doručena, jelikož jeho adresa uvedená žalobcem, E. Lebekem, nebyla správná, neboť žalovaný měl od roku 1996 bydliště v Polsku. Vzhledem k tomu, že J. Domino o probíhajícím řízení nevěděl, nemohl se v řízení bránit.
- 19 Janusz Domino se o rozsudku vydaném tímto francouzským soudem dozvěděl teprve v červenci roku 2011, tedy více než jeden rok po vynesení tohoto rozsudku, a to tehdy, když mu Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okresní soud v Jelení Hoře, Polsko) v rámci řízení zahájeného před posledně uvedeným soudem, předal ověřené kopie rozsudku Tribunal de Grande Instance de Paris, jakož i návrh E. Lebeka směřující k uznání vykonatelnosti uvedeného rozsudku.

- 20 Usneseními vydanými dne 23. listopadu 2011 Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze (okresní soud v Jelení Hoře) a dne 31. ledna 2012 Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu (odvolací soud ve Vratislavi, Polsko), tyto soudy návrh E. Lebeka zamítly z důvodu nerespektování práva J. Domina na obhajobu, jelikož J. Domino se o rozsudku Tribunal de Grande Instance dozvěděl v době, kdy již nebylo možné podat řádný opravný prostředek.
- 21 Emmanuel Lebek poté podal k Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okresní soud v Jelení Hoře) druhou žalobu s totožným předmětem jako měla žaloba, jež byla již dříve zamítnuta, a uvedl nové skutečnosti, konkrétně, že k doručení rozsudku Tribunal de Grande Instance de Paris žalovanému došlo dne 17. a 31. května 2012 v souladu s ustanoveními nařízení č. 1393/2007. Tato doručení se týkala tohoto rozsudku, jakož i pokynu určeného žalovanému, ve kterém byla citována zejména ustanovení článku 540 CPC. Podle tohoto pokynu mohl žalovaný podat žádost o prominutí zmeškání lhůty, a to v průběhu dvou měsíců od doručení dotyčného rozsudku.
- 22 Rozsudkem ze dne 14. prosince 2012, ve kterém Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (okresní soud v Jelení Hoře) konstatoval, že žalovaný takovou žádost v takto stanovené lhůtě nepodal, druhé žalobě E. Lebeka vyhověl s tím, že respektování práva na obhajobu bylo zaručeno a prohlásil rozsudek vydaný Tribunal de Grande Instance de Paris za vykonatelný v Polsku.
- 23 Rozhodnutím ze dne 27. května 2013 následujícím po opravném prostředku podaném J. Dominem Sądu Apelacyjnym we Wrocławiu (odvolací soud ve Vratislavi) změnil napadený rozsudek a zamítl návrh na uznání z důvodu, že čl. 34 bod 2 nařízení Brusel I musí být vykládán v tom smyslu, že pouhá možnost podat žádost o prominutí zmeškání lhůty neznamená, že existovaly skutečné možnosti podat opravný prostředek proti rozsudku Tribunal de Grande Instance de Paris (městský soud v Paříži), jelikož tento opravný prostředek závisel na předchozím kladném rozhodnutí francouzského soudu o uvedené žádosti o prominutí zmeškání lhůty.
- 24 Emanuel Lebek proti tomuto rozhodnutí Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu (odvolací soud ve Vratislavi) podal kasační opravný prostředek k Sądu Najwyższemu (Nejvyšší soud, Polsko).
- 25 Podle Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) v situaci, kdy měl žalovaný možnost podat ve státě původu dotyčného rozhodnutí, žádost o obnovení běhu lhůty pro podání opravného prostředku, se tento žalovaný nemůže dovolávat důvodů odepření vydání prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí uvedených v čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I.
- 26 Uvedený soud je toho názoru, že pojem „opravný prostředek“ uvedený v čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I musí být možné vykládat široce, jelikož *ratio legis* tohoto ustanovení spočívá v ochraně žalovaného, pokud byl v jeho neprospěch vydán rozsudek, třebaže mu nebyl doručen návrh na zahájení řízení. Taková ochrana je zaručena, pokud je možné podat návrh na obnovení běhu lhůty pro podání opravného prostředku.
- 27 Uvedený soud rovněž připomíná, že podle čl. 19 odst. 4 a čl. 23 odst. 1 nařízení č. 1393/2007, činí ve Francii lhůta, ve které je přípustné podat žádost o prominutí zmeškání lhůty, jeden rok ode dne vyhlášení dotyčného rozsudku.
- 28 Z toho vyplývá, že pokud by měl být čl. 19 odst. 4 uvedeného nařízení vykládán v tom smyslu, že vylučuje použití takové vnitrostátní právní úpravy upravující otázku prodloužení lhůty pro opravný prostředek, jako je článek 540 CPC, znamenalo by to, že žalovaný již nemá právo podat žádost o prominutí zmeškání lhůty, jelikož lhůta jednoho roku už uplynula, a tudíž žalovaný již nemůže podat opravný prostředek ve smyslu čl. 34 bodu 2 poslední části věty nařízení Brusel I.

- 29 Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) má nicméně za to, že čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 nemá takovou vylučující povahu a nebrání použití vnitrostátní právní úpravy upravující obnovení běhu lhůty. Toto ustanovení tedy pouze definuje minimální normy pro ochranu žalovaného, který se nedostavil, jemuž nebyla doručena žaloba, a ponechává členským státům možnost uplatňovat méně přísná opatření.
- 30 Za těchto podmínek se Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 34 bod 2 nařízení Brusel I vykládán v tom smyslu, že možnost podání opravného prostředku uvedená v tomto článku zahrnuje jak situaci, kdy příslušný opravný prostředek může být podán během lhůty stanovené vnitrostátním právem, tak i situaci, kdy tato lhůta již uplynula, avšak lze podat žádost o prominutí zmeškání lhůty a následně – poté, co bylo této žádosti vyhověno – podat příslušný opravný prostředek?
- 2) Je třeba vykládat čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 v tom smyslu, že vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva o prominutí zmeškání lhůty pro podání opravného prostředku, nebo v tom smyslu, že žalovaný má možnost volby buď podat žádost podle tohoto ustanovení, nebo využít příslušný postup stanovený vnitrostátním právem?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 31 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda pojem „opravný prostředek“ uvedený v čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje rovněž žádost o prominutí zmeškání lhůty, pokud lhůta pro podání řádného opravného prostředku uplynula.
- 32 V tomto ohledu je třeba připomenout, že s cílem zajistit v co možná nejširším rozsahu rovnost a jednotu práv a povinností vyplývajících z nařízení Brusel I pro členské státy a zúčastněné osoby, je nutné pojem „opravný prostředek“ ve smyslu čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I nevykládat jako pouhý odkaz na vnitrostátní právo některého z dotýčných států. Uvedený pojem musí být považován za autonomní pojem, který musí být vykládán především s odkazem na cíle tohoto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 41 a citovaná judikatura).
- 33 Pokud jde o cíle uvedeného nařízení, z jeho bodů 2, 6, 16 a 17 odůvodnění vyplývá, že cílem nařízení je zajistit volný pohyb rozhodnutí vydaných v členských státech v občanských a obchodních věcech zjednodušením formalit v zájmu rychlého a jednoduchého uznávání a výkonu těchto rozhodnutí (rozsudek ze dne 14. prosince 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 23).
- 34 Tohoto cíle však nemůže být dosaženo tím, že se oslabí – a to bez ohledu na způsob tohoto oslabení – práva obhajoby, jak rozhodl Soudní dvůr ohledně čl. 27 bodu 2 Úmluvy ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32, dále jen „Bruselská úmluva“) (rozsudek ze dne 14. prosince 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 24 a citovaná judikatura).
- 35 Z bodu 18 odůvodnění nařízení Brusel I kromě toho vyplývá, že dodržení práva na obhajobu vyžaduje, aby odpůrce v řízení, v němž bude poskytnuta možnost vyjádření oběma stranám, domáhal zrušení prohlášení vykonatelnosti, pokud se domnívá, že je dán některý z důvodů pro nevykonání rozhodnutí.

- 36 V tomto ohledu z bodů 16 až 18 odůvodnění nařízení Brusel I vyplývá, že systém opravných prostředků, který toto nařízení stanoví, proti uznání nebo výkonu rozhodnutí, směřuje k nastolení spravedlivé rovnováhy mezi vzájemnou důvěrou ve výkon spravedlnosti v rámci Unie, která umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla v zásadě bez dalšího uznávána a prohlašována za vykonatelná v jiném členském státě, a právy obhajoby, podle něhož se odpůrce může v řízení, v němž bude poskytnuta možnost vyjádření oběma stranám, domáhat zrušení prohlášení vykonatelnosti, pokud se domnívá, že existuje jeden z důvodů pro nevykonání rozhodnutí (rozsudek ze dne 28. dubna 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 73).
- 37 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že taková základní práva, jako je dodržování práva na obhajobu, která se odvozují od práva na spravedlivý proces, se neprojeví jako absolutní výsady, ale mohou v sobě zahrnovat i omezení. Tato omezení musí nicméně skutečně odpovídat cílům obecného zájmu, které sleduje dotčené opatření, a s ohledem na sledovaný cíl nepředstavovat nepřiměřený zásah do uvedených práv (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. listopadu 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, bod 50).
- 38 Pokud jde o čl. 34 bod 2 nařízení Brusel I, je třeba připomenout, že na rozdíl od čl. 27 bodu 2 Bruselské úmluvy, uvedené ustanovení nevyžaduje nutně řádnost doručení návrhu na zahájení řízení, ale skutečné dodržení práv obhajoby (viz rozsudek ze dne 14. prosince 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 20).
- 39 Cílem čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I, na který odkazuje čl. 45 odst. 1 tohoto nařízení, je zajištění dodržování práv žalovaného, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, v průběhu řízení zahájeného v členském státě původu prostřednictvím systému dvojí kontroly. Na základě tohoto systému je soud dožádaného členského státu povinen odmítnout nebo v případě opravného prostředku zrušit výkon cizího rozsudku pro zmeškání, jestliže žalovanému, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí před soudem členského státu původu, i když k tomu měl možnost. (rozsudek ze dne 6. září 2012, Trade Agency, C-619/10, EU:C:2012:531, bod 32 a citovaná judikatura).
- 40 Článek 34 bod 2 nařízení Brusel I nicméně nepředpokládá, že žalovaný je povinen podniknout další kroky, které jdou nad to, co je obvyklá řádná péče při obraně svých práv, jako jsou kroky spočívající v informování se o obsahu rozhodnutí vydaného v jiném členském státě (rozsudek ze dne 14. prosince 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 39).
- 41 K tomu, aby bylo možno mít za to, že žalovaný, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, měl možnost, ve smyslu čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I, využít opravného prostředku proti rozhodnutí pro zmeškání vydanému v jeho neprospěch, musí tedy znát obsah tohoto rozhodnutí, což předpokládá, že rozhodnutí mu bylo doručeno (rozsudek ze dne 14. prosince 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 40).
- 42 Jedná-li se konkrétně o žádost o prominutí zmeškání lhůty, je třeba uvést, že předmětem takové žádosti je obnovení práva žalovaného, v jehož nepřítomnost bylo rozhodnutí vydáno, na jednání před soudem po uplynutí lhůty, které právo pro výkon tohoto práva stanoví.
- 43 Má tedy za cíl, stejně jako možnost podat řádný opravný prostředek, zajistit v případě žalovaných, u nichž došlo k vydání rozhodnutí v jejich nepřítomnosti, skutečné dodržování práva na obhajobu.
- 44 Nicméně, podle čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 podání žádosti o prominutí lhůty předpokládá, že žalovaný se bez svého zavinění o aktu nedozvěděl včas, aby mohl podat opravný prostředek, a že se žalovaný zjevně hájí ve věci samé. Tato žádost nadto musí být podána v přiměřené lhůtě.

- 45 Pokud jsou podmínky takto stanovené v čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 splněny, nelze v případě žalovaného, který má stále možnost požádat, aby jeho právo podat řádnou žalobu bylo obnoveno, mít za to, že již nemůže účinně uplatňovat právo na obhajobu. Za těchto podmínek podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty nemůže být považováno za novou žádost jdoucí nad rámec obvyklé řádné péče při obhajobě práv žalovaného, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno.
- 46 Pokud tento žalovaný neuplatnil právo požádat o prominutí zmeškání lhůty, ačkoliv tak mohl učinit, neboť byly splněny podmínky uvedené v bodě 44 tohoto rozsudku, uznání rozsudku pro zmeškání proti tomuto žalovanému nemůže být odepřeno na základě čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I.
- 47 Naproti tomu rozsudek pro zmeškání nemůže být uznán, pokud žalovaný, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, aniž bylo dáno jeho zavinění, podal žádost o prominutí zmeškání lhůty, která byla následně zamítnuta, ačkoliv podmínky stanovené v čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 byly splněny.
- 48 Toto řešení umožňuje zaručit dodržení práva na spravedlivý proces a zajistit spravedlivou rovnováhu mezi nutností zajistit, aby rozhodnutí vydaná v členském státě byla v zásadě uznána a byla jim přiznána plná vykonatelnost v jiném členském státě a dále bylo zaručeno respektování práva na obhajobu.
- 49 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba odpovědět na první otázku tak, že pojem „opravný prostředek“ uvedený v čl. 34 bodu 2 nařízení Brusel I musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje rovněž žádost o prominutí zmeškání lhůty, když uplynula lhůta pro podání řádného opravného prostředku.

Ke druhé otázce

- 50 Podstatou druhé otázky předkládající soudu je, zda musí být čl. 19 odst. 4 poslední pododstavce nařízení č. 1393/2007 vykládán v tom smyslu, že vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva týkajících se režimu žádostí o prominutí zmeškání lhůty, pokud taková lhůta pro přípustnost podání takových žádostí, jako je lhůta uvedená ve sdělení členského státu, na které odkazuje uvedené ustanovení, již uplynula.
- 51 Úvodem je třeba připomenout, že podle čl. 288 druhého pododstavce SFEU je nařízení unijním právním aktem s obecnou působností a je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech. Je proto z důvodu samotné své povahy a funkce v systému pramenů unijního práva způsobilé přiznat jednotlivcům práva, která mají vnitrostátní soudy povinnost chránit (rozsudky ze dne 14. července 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac, C-4/10 a C-27/10, EU:C:2011:484, bod 40, jakož i ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, bod 48).
- 52 V tomto ohledu volba formy nařízení ukazuje význam, který unijní normotvůrce přikládá přímé použitelnosti ustanovení nařízení č. 1393/2007 a jejich jednotnému uplatňování (obdobně viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2005, Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, bod 46, a ze dne 25. června 2009, Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, bod 49).
- 53 Podle znění čl. 19 odst. 4 posledního pododstavce nařízení č. 1393/2007 každý členský stát může v souladu s čl. 23 odst. 1 tohoto nařízení sdělit, že žádosti o prominutí zmeškání lhůty nebude vyhověno, pokud je podána po uplynutí lhůty stanovené v tomto sdělení, která však v žádném případě není kratší než jeden rok ode dne vynesení rozhodnutí.
- 54 Francouzská republika v projednávané věci využila možnost, kterou poskytuje uvedený čl. 19 odst. 4 a ve svém sdělení uvedla, že žádost o prominutí zmeškání lhůty je nepřipustná, je-li podána po uplynutí jednoho roku ode dne vynesení uvedeného rozhodnutí.

- 55 Kromě toho podle ustálené judikatury je obecným účelem promlčecích lhůt zajistit právní jistotu (rozsudky ze dne 28. října 2010, SGS Belgium a další, C-367/09, EU:C:2010:648, bod 68, jakož i z dne 8. září 2011, Q-Beef et Bosschaert, C-89/10 a C-96/10, EU:C:2011:555, bod 42).
- 56 Ve věci v původním řízení přitom není zpochybňováno, že se J. Domino o rozsudku Tribunal de Grande Instance de Paris dozvěděl teprve v červenci roku 2011, zatímco lhůta jednoho roku od vynesení tohoto rozsudku již uplynula.
- 57 Bylo by tudíž v rozporu se zásadou právní jistoty a závaznosti unijních nařízení, pokud by byl čl. 19 odst. 4 nařízení č. 1393/2007 vykládán tak, že žádost o zmeškání lhůty může být podána ještě ve lhůtě stanovené vnitrostátním právem, ačkoliv již není podle závazného a přímo použitelného ustanovení tohoto nařízení přípustná.
- 58 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba odpovědět na druhou otázku tak, že čl. 19 odst. 4 poslední pododstavec nařízení č. 1393/2007 musí být vykládán v tom smyslu, že vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva, která se týkají režimu žádostí o prominutí zmeškání lhůty, pokud lhůta pro přípustnost podání takových žádostí, která je upřesněna ve sdělení členského státu, na které odkazuje uvedené ustanovení, uplynula.

K nákladům řízení

- 59 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) **Pojem „opravný prostředek“ uvedený v čl. 34 bodu 2 nařízení č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje rovněž žádost o prominutí zmeškání lhůty, když uplynula lhůta pro podání řádného opravného prostředku.**
- 2) **Článek 19 odst. 4 poslední pododstavec nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 musí být vykládán v tom smyslu, že vylučuje použití ustanovení vnitrostátního práva, která se týkají režimu žádostí o prominutí zmeškání lhůty, pokud lhůta pro přípustnost podání takových žádostí, která je upřesněna ve sdělení členského státu, na které odkazuje uvedené ustanovení, uplynula.**

Podpisy.